

Dagboek van de kapitein

Lesdoel:

Je ontdekt wat een scheepslogboek is en waarom de kapitein erin opschrijft wat er elke dag gebeurt. Je gaat zelf ook op reis en doet in een logboek verslag van je avontuur.

Logboek

Een logboek is onmisbaar aan boord van een schip. In dat boek schrijft de kapitein namelijk elke dag hoe snel het schip vaart en hoeveel mijl er al is afgelegd. Maar ook hoe hard en uit welke richting de wind waait, en hoe hoog de golven zijn. Sommige kapiteins schrijven ook over het leven aan boord. Vooral de logboeken van de ontdekkingsreizigers van vroeger zijn spannend om te lezen. Ze schreven over de ziektes die ontstonden door gebrek aan schoon water en verse groenten en fruit. En over muiterij of ontmoetingen met piraten en vijandige inboorlingen.

JOURNAAL

Een logboek wordt ook wel scheepsjournaal genoemd. Journaal komt van het Franse woord 'journal' en dat betekent 'krant' of 'dagverslag'

GREENPEACEKIDS.NL

► (B)loggen

Elke kapitein houdt een logboek bij, maar wist je dat andere mensen dat ook doen? Schrijf jij bijvoorbeeld in een speciaal schrift alles op wat je meemaakt? Dan is dat jouw logboek! Of houd je een dagboek bij op je Hyves-pagina? Dat noemen we bloggen. Dat komt van het woord 'webloggen'. Zie je dat daar ook het woord 'loggen' in zit?

► Wie wat bewaart...

Als jij een logboek bijhoudt, bewaar het dan goed. Dat is hartstikke leuk voor later, want wedden dat je veel vergeet? Bijvoorbeeld dat je verliefd was op dat meisje of die jongen uit de andere klas! Scheepslogboeken worden altijd goed bewaard. Vooral die van ontdekkingsreizigers waren heel belangrijk, want zij kwamen in werelddelen waar nog nooit een Europeaan was geweest. Hun route, de weersomstandigheden, de gevaren en de eerste ontmoetingen aan land waren belangrijke informatie voor de mensen die er later ook naartoe wilden varen.

BOEKENWURM

Oude scheepslogboeken zijn niet alleen spannende verhalen. Ze zijn ook handig voor wetenschappers die het weer bestuderen. Dankzij die boeken weten we nu wat voor weer het was in de eeuwen vóór de industriële revolutie, toen er nog geen fabrieken waren. Want fabrieken stoten CO₂ uit waardoor het warmer wordt op aarde. Alleen al uit de 150 logboeken van het Nationaal Archief haalden de wetenschappers 30.000 weerberichten. Hun conclusie: sinds wij machines gebruiken die CO₂ uitstoten, is het echt warmer geworden.

Amerika in zicht

Vijfhonderd jaar geleden zeilde de Italiaan Christoffel Columbus naar het westen, op zoek naar China en Indië. Hij schreef alles op: de route, de ruzies aan boord, de eilanden die hij onderweg tegenkwam en de zoektocht naar goud. Zijn scheepsdagboek over die reis is wereldberoemd geworden. Niet alleen vanwege de spannende verhalen, maar Columbus deed tijdens die reis een heel belangrijke vondst: hij ontdekte Amerika!

Eitje
Weet jij wat de uitdrukking 'Het ei van Columbus' betekent? En waar het vandaan komt? Tip: kijk op internet.

Wonderlijke en Gevaerlijke reyse

Ook Nederlanders waren echte ontdekkingsreizigers. We voeren de hele wereld over en beleefden veel avonturen. Schipper Bontekoe is daar een goed voorbeeld van. Dat weten we natuurlijk omdat hij alles in zijn logboek opschreef, en dat was zelfs zo spannend dat het al in 1946 als boek werd uitgegeven. Voor jullie schreef Johan Fabricius er een mooi jeugdboek over: 'De scheepjongens van Bontekoe'.

Keesje of Klaasje?
Vraag: kan jij ontdekken wat de voornamen zijn van kapitein Bontekoe?

EXPEDITIE GREENPEACE

Een expeditie is een reis waarbij je iets gaat onderzoeken. Wist je dat Greenpeace ook wel eens op expeditie gaat, net als Columbus en Bontekoe? Schepen zijn daarbij heel handig, want zo kom je op plaatsen die je anders niet makkelijk bereikt. In 2009 is Greenpeace met het schip de *Arctic Sunrise* naar Groenland gevaren. Daar onderzochten we hoe snel gletsjers smelten. We maakten foto's en filmpjes en hebben die op internet gezet. Daardoor weten veel mensen nu wat er met de gletsjers aan de hand is.

Ga Zelf op pad

Genoeg gelezen! Tijd om zelf op expeditie te gaan. Je hebt daar geen schip voor nodig, een beetje fantasie is genoeg. Kies je bestemming en je voertuig en beschrijf een dag uit jouw reis zoals je dat in een echt logboek zou doen:

Bestemming

- * Timboektoe in Afrika
- * De bodem van de Atlantische Oceaan
- * Mount Everest (de hoogste berg op aarde)
- * Of: _____

Missie

- * Goud zoeken.
- * De gezonken stad Atlantis vinden.
- * De Verschrikkelijke Sneeuwman ontmoeten.
- * _____ (vul zelf in)

Ben je op het Greenpeace-schip de *Sirius* geweest? Dan kan je natuurlijk ook je verhaal schrijven in het logboek dat je toen gekregen hebt. Succes!

Logboek

Beschrijf de spannendste dag van de reis op één pagina en beantwoord de volgende vragen:

- * Waar ben je vandaag?
- * Wat is je snelheid?
- * Hoe is het weer?
- * Beschrijf je omgeving
- * Heb je gevonden waar je naar op zoek bent?
- * Hoe was dat?
- * Wat ga je daarna doen?

Kies je voertuig

Luchtballon, onderzeeër, raket, roeiboot, of met:

_____ (bedenk zelf een voertuig)

